

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**dla
Szkoły Podstawowej
w Drozdowie
na rok szkolny 2022/2023**

„Wychowanie to nieustannie toczony dialog nauczyciela z uczniem prowadzący ku horyzontowi dobra, prawdy i piękna”

Kornel Makuszyński

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny stanowi integralną część procesu edukacyjnego szkoły. Jego główne cele i zadania zostały opracowane w oparciu o diagnozę problemów społeczności szkolnej. Program opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związanych z realizacją koncepcji pracy szkoły oraz zadań w zakresie wychowani i opieki.

Podstawą prawną programu wychowawczego są następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U z 1997 r. nr.78, poz. 483 ze zm.);
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
3. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
4. Konwencja o Prawach Dziecka ratyfikowana przez Polskę z dnia 30 września 1991 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr. 120, poz. 528, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020r. poz.910);
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2215);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1679).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. poz.1008).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

- 11.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 144);
- 12.** Statut Szkoły Podstawowej w Drozdowie.

I. WPROWADZENIE

Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy opiera się na wartościach przyjętych przez Radę Pedagogiczną, a treści w nim prezentowane wynikają z koncepcji pracy szkoły. Program jest spójny ze Statutem szkoły oraz Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania. Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz wszystkich pracowników szkoły.

Wychowanie to proces wspierania ucznia w jego rozwoju, angażujący dwie osoby: wychowawcę – rodzica, nauczyciela oraz wychowanka – dziecko, nastolatka. Strony zaangażowane w ten proces pozostają w osobowej relacji opartej na wzajemnym szacunku i współdziałają ze sobą w osiąganiu celów wychowawczych - pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Dojrzałość w wymienionych sferach obejmuje: prowadzenie zdrowego stylu życia, ponoszenie odpowiedzialności za siebie oraz współodpowiedzialności za innych i otaczający świat, konstruktywne pełnienie ról społecznych, posiadanie spójnego systemu wartości, a także poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Osoby będące uczestnikami procesu wychowania dzielą się odpowiedzialnością. Wychowawca odpowiada za stworzenie optymalnych warunków do rozwoju, natomiast rolą wychowanka jest realizacja zadań rozwojowych poprzez korzystanie z dostępnych warunków.

Profilaktyka to proces stosowania interwencji kompensujących niedostatki wychowania poprzez wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia oraz ograniczenie czynników ryzyka, które swym działaniem mogą zaburzyć prawidłowy rozwój jednostki.

Profilaktyka obejmuje oddziaływania skupiające się w trzech obszarach:

- budowanie odporności psychologicznej i zaradności życiowej - wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi;
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które mogą zaburzyć prawidłowy rozwój wychowanka;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka.

Szkolny program profilaktyczno – wychowawczy obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych *wychowanie do życia w rodzinie*. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
5. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjnej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
6. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
7. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

II. MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę”

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań i wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W DROZDOWIE

Dążeniem Szkoły Podstawowej w Drozdowie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych,
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19) i cywilizacyjnymi,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
- rozumie związki między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy),
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,

- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- inne (ważne z perspektywy przyjętych wartości oraz celów wychowawczych i profilaktycznych szkoły).

Uczeń prezentujący postawę i umiejętności zgodnie z określonymi wyżej zasadami oraz rozumiejący znaczenie podstawowych pojęć z zakresu życia społecznego jawi się po ośmioletnim etapie edukacyjnym jako odpowiedzialny, współdziałający w zespole, tolerancyjny absolwent szkoły podstawowej oraz przyszły świadomy obywatel swojej Ojczyzny.

V. GŁÓWNE CELE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE:

1. Wspomaganie rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i zdrowotnego uczniów.
2. Przygotowanie uczniów do właściwego funkcjonowania w grupie rówieśniczej i społeczności szkolnej, życia w rodzinie, społeczności lokalnej, ojczyźnie i świecie.
3. Kształtowanie kompetencji umożliwiających uczniom aktywne funkcjonowanie w środowisku kulturalno-przyrodniczym.
4. Dostarczenie dzieciom wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji emocjonalnej oraz profilaktyki uzależni

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa.

VI. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice wpajają dzieciom podstawowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie i współpracują ze szkołą w dalszym rozwoju dziecka, a mianowicie:

- przekazują i egzekwują stosowanie ogólnie przyjętych normy kulturalnego zachowania,
- wskazują potrzebę stosowania zwrotów grzecznościowych,
- wdrażają do poczucia obowiązku i odpowiedzialności za własne postępowanie,
- uczą potrzeby istnienia wśród ludzi, przyjaznego stosunku do innych,
- uczą odróżniania dobra od zła,
- motywują do nauki,
- pomagają dokonywać wyborów i wspierają dziecko w działaniu,
- interesują się postępami w rozwoju osobowości dziecka,
- współpracują ze szkołą w rozwijaniu talentów, zainteresowań bądź wyrównywaniu braków swojego dziecka;

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;

- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem i pielęgniarką;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczną - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;

Pedagog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;

- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

VII. SPOSÓB ORGANIZOWANIA ZAJEĆ DYDAKTYCZNYCH I WYCHOWAWCZO - OPIEKUŃCZYCH DLA UCZNIÓW KLAS I-III ORAZ ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO:

Wymagania:

- ☐ Uczeń zna swoje miejsce w klasie i w szkole i rodzinie.
- ☐ Uczeń kształtuje swoje nawyki czytelnicze. Potrafi korzystać ze zbiorów bibliotecznych.
- ☐ Uczeń potrafi zachować się w sytuacji trudnej.
- ☐ Uczeń zna i stosuje zasady bezpieczeństwa w szkole i poza nią.
- ☐ Uczeń zna konsekwencje łamania przyjętych norm społecznych.
- ☐ Uczeń zna i szanuje tradycje oraz symbole narodowe i europejskie.
- ☐ Dziecko z oddziału przedszkolnego jest wprowadzane w zasady funkcjonowania grupy rówieśniczej oraz życia społecznego szkoły.
- ☐ Uczeń przestrzega zasad tolerancji i kulturalnego zachowania się w stosunku do rówieśników i pracowników szkoły.
- ☐ Uczeń kształtuje postawę tolerancji w stosunku do innych kultur.
- ☐ Uczeń rozwija swoje kompetencje informatyczne oraz stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
- ☐ Uczeń rozwija swoją kreatywność.
- ☐ Uczeń jest świadomy zdrowego stylu życia.

Oczekiwania:

- ☐ Uczeń ma poczucie przynależności do grupy, klasy i szkoły.
- ☐ Uczeń dąży do rozwijania zainteresowań czytelniczych.
- ☐ Uczeń reprezentuje wysoką kulturę osobistą w życiu codziennym szkoły.
- ☐ Uczeń godnie reprezentuje szkołę.
- ☐ Uczeń nie stosuje agresji wobec siebie i innych.
- ☐ Uczeń potrafi znaleźć pomoc w sytuacjach trudnych.
- ☐ Uczeń szanuje symbole narodowe, regionalne.
- ☐ Uczeń dąży do rozwijania kompetencji informatycznych przestrzegając internetowego savoir-vivre'u.
- ☐ Uczeń uczy się być kreatywnym

Lp.	Cele	Działania ucznia	Działania nauczyciela	Działania rodzica	Formy realizacji
1.	Wzajemne poznanie się poprzez zabawę.	Uczniowie biorą udział w zabawach integracyjnych. Uczniowie biorą udział w uroczystościach szkolnych i klasowych. Uczniowie poznają osoby wspomagające pracę szkoły. <i>Uczniowie biorą udział w uroczystościach organizowanych przez instytucje lokalne.</i>	Nauczyciele organizują zabawy integracyjne. Nauczyciele organizują uroczystości szkolne i klasowe, zachęcają i <i>przygotowują uczniów do wzięcia udziału w apelach szkolnych i pozaszkolnych.</i>	Rodzic pomaga dziecku przygotować się do uroczystości szkolnych, klasowych oraz pozaszkolnych. Rodzic może wziąć udział w uroczystościach szkolnych i klasowych (z przestrzeganiem procedur dot. COVID-19).	-Zabawy integrujące zespół. -Dokumentacja wychowawcy klasy. -Strona internetowa szkoły.
2.	Przygotowanie do świadomego korzystania ze zbiorów bibliotecznych.	Uczniowie uczą się korzystania z biblioteki szkolnej. Poznają zbiory biblioteczne. Uczniowie poznają pojęcie „lektury”- obowiązkowe i uzupełniające.	Bibliotekarz organizuje zajęcia w bibliotece szkolnej, zapoznaje uczniów ze zbiorem bibliotecznym. Nauczyciel zapoznaje uczniów z listą lektur.	Rodzic stara się czytać dziecko książki. Rodzic zachęca dziecko do systematycznego czytania książek.	- Kontrola kart bibliotecznych - Dokumentacja bibliotekarza i wychowawcy. - Lekcje biblioteczne - Konkursy czytelnicze - Udział w akcji “Cała szkoła czyta”, “Przerwa na czytanie”
3.	Poznanie reguł właściwego zachowania w szkole i w miejscach publicznych.	<i>Uczniowie poznają zasady wychowania (savoir-vivre)</i> Uczniowie stosują, na co dzień formy dobrego zachowania. Uczniowie biorą udział w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa (oraz z przestrzeganiem procedur dot. zwalczania i	Nauczyciele przypominają zasady kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach, np. w kinie, w teatrze, przy stole itp. Nauczyciele upominają uczniów, aby przestrzegać zasad kulturalnego zachowania się podczas zajęć i przerw. Nauczyciele organizują	Rodzic przypomina dziecku o zasadach kulturalnego zachowania się. Rodzic upomina, aby dziecko przestrzegało zasad kulturalnego zachowania.	-Obserwacje i ocena zachowania uczniów przez wychowawców i innych nauczycieli podczas zajęć dydaktycznych oraz w czasie imprez klasowych. -Kodeksy klasowe.

		zapobiegania COVID-19) i dobrego zachowania.	imprezy kulturalne na terenie placówki z zachowaniem zasad bezpieczeństwa (oraz z przestrzeganiem procedur zwalczania i zapobiegania COVID-19) i dobrego zachowania.		
4.	Przeciwdziałanie agresji utrudniającej życie we współczesnym świecie.	Uczniowie poznają konsekwencje bycia agresywnym. Uczniowie starają się pracować nad swoim charakterem, pokonując swoje trudności.	Uświadamianie uczniom konsekwencji bycia agresywnym. Wskazywanie uczniom trudności, nad którymi powinien pracować.	Rodzic wspiera dziecko w przezwyciężaniu trudności.	-Dokumentacja wychowawcy -Obserwacja uczniów w czasie zajęć dydaktycznych, przerw międzylekcyjnych. -Dyżury nauczycieli.
5.	Uczenie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią.	Uczniowie znają zasady bezpiecznego przebywania na terenie szkoły. Uczniowie znają zasady prawidłowego przechodzenia przez jezdnię. Uczniowie znają zasady postępowania z urządzeniami elektrycznymi oraz na wypadek pożaru. Uczniowie znają procedury dot. zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych (COVID-19). Uczniowie poznają zasady	Nauczyciele, wychowawcy zapoznają uczniów z regulaminami dotyczącymi bezpiecznego przebywania w klasie, na korytarzu, szatni, boisku. Wychowawcy klas uczą prawidłowego przechodzenia przez jezdnię (wychowanie komunikacyjne). Nauczyciele wdrażają zasady postępowania z urządzeniami elektrycznymi,	Rodzice poznają regulamin dot. przebywania dziecka na terenie szkoły. Rodzice utrwalają z dzieckiem prawidłowe przechodzenie przez jezdnię. Rodzice poznają procedury dot. zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych (COVID-19) obowiązujących na terenie szkoły.	-Dokumentacja wychowawcy. -Alarmy próbne przeciwpożarowe. -Próby ewakuacyjne. -Zajęcia techniczne z elementami wychowania komunikacyjnego. -Spotkania z Policją i Strażą Pożarną.

		bezpiecznego korzystania z komputerów oraz Internetu. Uczniowie poznają zasady udzielania pierwszej pomocy. Uczniowie biorą udział w zajęciach prowadzonych przez przedstawicieli Policji, Straży Pożarnej. Uczniowie biorą udział w ćwiczeniach przeciwpożarowych.	urządzeniami emitującymi pole elektromagnetyczne oraz na wypadek pożaru. Zasady udzielania pierwszej pomocy i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Wychowawcy zapoznają uczniów z procedurami dotyczącymi zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych (COVID-19). Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z komputerów oraz z Internetu (w przypadku wprowadzenia nauki zdalnej).		
--	--	---	---	--	--

6.	Wdrażanie ucznia do samodzielnej pracy	Uczniowie potrafią przygotować swoje miejsce pracy. Uczniowie dbają o porządek w swoim miejscu pracy i w klasie. Uczniowie starają się samodzielnie odrabiać prace domowe. Uczniowie na zajęciach prezentują swoje wiadomości i umiejętności. Uczniowie podczas nauki zdalnej starają się pracować systematycznie i samodzielnie.	Nauczyciel przypomina uczniom o zachowaniu porządku w miejscu pracy i w klasie. Nauczyciele precyzyjnie tłumaczą prace domowe. Nauczyciele zachęcają uczniów do prezentowania swoich wiadomości i umiejętności. Nauczyciele kontrolują pracę uczniów podczas nauki zdalnej.	Rodzic kontroluje prace domowe dziecka. Rodzic zachęca dziecko do systematycznej nauki. Rodzic organizuje miejsce pracy, sprzęt do pracy (w przypadku nauki zdalnej) a także pomaga dziecku podczas nauki zdalnej.	-Wytwory i wystawy prac uczniów. -Obserwacja przez wychowawców. -Wyniki uczniów z konkursów klasowych. -Dokumentacja lekcji on-line,
7.	Przestrzeganie założeń Konwencji Praw Dziecka.	Uczniowie poznają prawa i obowiązki wynikające ze statutu szkoły oraz z Konwencji Praw Dziecka. Uczniowie znają sposoby egzekwowania swoich praw i przestrzegania obowiązków.	Nauczyciele zapoznają uczniów z ich prawami i obowiązkami wynikającymi ze statutu szkoły oraz z Konwencji Praw Dziecka. Nauczyciele zapoznają uczniów ze sposobami egzekwowania praw i przestrzegania obowiązków. Nauczyciele uświadamiają dzieciom, do kogo mogą się zwrócić o pomoc w sytuacjach trudnych.	Rodzic poznaje obowiązki i prawa ucznia wynikające ze statutu szkoły oraz z Konwencji Praw Dziecka. Rodzic poznaje sposoby egzekwowania praw i przestrzegania obowiązków.	-Obserwacje zachowania uczniów. -Dokumentacja wychowawcy.

8.	Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych.	Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą i regionem. Uczniowie biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. Uczniowie poznają symbole narodowe i europejskie. Uczniowie poznają tradycje i obrzędy w Polsce oraz krajach Unii Europejskiej. <i>Uczniowie biorą udział w procedurze nadania imienia szkoły.</i>	Nauczyciele przypominają tradycje związane z najbliższą okolicą i regionem. Nauczyciele organizują uroczystości o charakterze szkolnym i państwowym. Nauczyciele zapoznają uczniów z symboli narodowymi i europejskimi. Nauczyciele zapoznają uczniów z tradycjami i obrzędami w Polsce oraz w krajach Unii Europejskiej. <i>Nauczyciele przygotowują procedurę nadania imienia szkoły.</i>	Rodzice kultywują tradycje i obrzędy w domach. Rodzice opowiadają dzieciom o tradycjach panujących w domach. <i>Rodzice współpracują z nauczycielami oraz dyrekcją przy procedurze nadania imienia szkole.</i>	-Dokumentacja wychowawcy -Uroczystości klasowe upamiętniające wydarzenia z 11 Listopada oraz 3 Maja. - Dokumentacja szkolna. <i>Strona internetowa szkoły, profil na portalu społecznościowym</i>
9.	Poszerzenie wiedzy na temat zasad higieny osobistej, właściwego odżywiania i postaw prozdrowotnych.	Uczniowie dbają o zasady higieny osobistej. Uczniowie starają się prowadzić zdrowy styl życia. Uczniowie poznają procedury zwalczania i przeciwdziałania chorobom zakaźnym (COVID-19). Uczniowie poznają zasady	Nauczyciele proponują właściwy tryb życia poprzez gazetki, pogadanki, filmy, spotkania z przedstawicielami służby zdrowia. Nauczyciel propaguje zdrowy styl życia. Nauczyciel zapoznaje uczniów i rodziców z	Rodzic rozmawia z dzieckiem o dbaniu o higienę osobistą. Rodzic uczestniczy w spotkaniach (organizowanych przez nauczyciela lub dyrektora) z przedstawicielami służby zdrowia.	- Dokumentacja szkolna. - Dokumentacja higienistki szkolnej. - Prezentacje multimedialne. - Fluoryzacja szkolna. - Pogadanki na godzinach wychowawczych. <i>Przygotowanie w klasach zdrowego śniadania – „Śniadanie daje moc”</i> <i>-Realizacja aktualnych programów prozdrowotnych: Program dla szkół</i>

		bhp podczas pracy z komputerem / laptopem. Uczniowie biorą udział w fluoryzacji. Uczniowie poznają zasady zdrowego odżywiania, a także niekorzystnego wpływu na zdrowie jedzenia typu Fast-food. Uczniowie uczestniczą w dodatkowych zajęciach w-f („W-f z AWF”)	procedurami zwalczania i przeciwdziałania chorobom zakaźnym (COVID-19) Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bhp podczas pracy z komputerem/ laptopem.	Rodzic zachęca dziecko do zdrowego stylu życia, do aktywności fizycznej dziecka. Rodzic poznaje procedury zwalczania i przeciwdziałania chorobom zakaźnym (COVID-19).	(dawniej: <i>Warzywa i owoce w szkole, Mleko w szkole</i>), <i>Dentobus</i>,
10.	Uwzględnianie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych	Uczniowie wiedzą czym jest uzależnienie. Rozpoznają różne zachowania ryzykowne (nikotyna, alkohol, dopalacze, uzależnienie od gier komputerowych, portali społecznościowych, napoje energetyczne) Uczestniczą w programach mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych. Uczniowie znają skutki uzależnień od telewizji, komputera (Internet, gry komputerowe) i telefonu. Uczniowie znają niebezpieczeństwa	Nauczyciele zapoznają uczniów z pojęciem „uzależnienie”, z różnymi zachowaniami ryzykownymi. Nauczyciele wprowadzają programy mające na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych. Nauczyciel ukazuje negatywny wpływ uzależnień od telewizji, komputera (Internet, gry komputerowe) i telefonu. Nauczyciel zapoznaje uczniów z niebezpieczeństwami w Internecie (anonimowość, hejt)	Rodzic rozmawia z dzieckiem na temat uzależnień. Rodzic kontroluje dziecko pod kątem korzystania z technologii informatycznych (jak długo korzysta, z czego korzysta). Rodzic uświadamiają dziecko o niebezpieczeństwie w Internecie. Rodzice uczestniczą w rozmowach z nauczycielami, dyrektora, specjalistami. Rodzice wspierają	- Realizacja aktualnych programów prozdrowotnych: <i>Nie pal przy mnie proszę</i>, -dokumentacja szkolna -dokumentacja pielęgniarki szkolnej -pogadanki, konkursy, plakaty -prezentacje multimedialne -spotkania z Policją - dzienniki

		związane z korzystaniem z Internetu. Uczniowie poznają szkodliwy wpływ substancji psychoaktywnych na zdrowie. Uczeń uczestniczy w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.	Nauczyciel przeprowadza indywidualne rozmowy z uczniami, wspiera uczniów, u których występują trudności emocjonalne.	dzieci w życiu codziennym.	
11.	Ochrona przyrody i środowiska.	Uczniowie poznają zasady ochrony środowiska (pojęcie ekologii). Uczniowie utrwalają zasady segregacji odpadów. Uczniowie uczestniczą w święcie sprzątania świata (teren szkoły) i święcie ziemi. Uczniowie uczestniczą w zajęciach organizowanych w ŁPKDM oraz Muzeum Przyrody w Drozdowie. Uczniowie znają wpływ codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego.	Nauczyciele zapoznają z zasadami ochrony środowiska (pojęciem ekologii). Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami segregacji odpadów. Nauczyciele organizują akcję sprzątania świata (na terenie szkoły) oraz święto ziemi. Nauczyciele współpracują z organizacjami: ŁPKDM oraz Muzeum Przyrody w Drozdowie. Nauczyciele ukazują wpływ codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego.	Rodzice utrwalają z dzieckiem poznane zasady ochrony środowiska, segregacji śmieci.	- pogadanki na zajęciach dydaktycznych -Adnotacja na stronie internetowej szkoły. - udział w akcjach ekologicznych i konkursach - pozyskiwanie materiałów dydaktycznych z instytucji: ŁPKDM, Muzeum Przyrody w Drozdowie

12.	Kształtowanie postaw tolerancji i kulturalnego zachowania.	Uczniowie uczą się tolerancji i szacunku dla rówieśników i pracowników szkoły. Uczniowie biorą udział w akcjach charytatywnych uwrażliwiających na potrzeby innych. Uczniowie udzielają się w wolontariacie szkolnym.	Nauczyciele uwrażliwiają uczniów na krzywdę, potrzeby innych. Nauczyciele uczą tolerancji, szacunku do rówieśników i pracowników szkoły. Nauczyciele organizują akcje charytatywne na terenie szkoły.	Rodzic uwrażliwia dziecko na krzywdę, potrzebę innych. Rodzic uczy dziecko szacunku do innych osób.	- Dokumentacja szkolna - Adnotacja na stronie internetowej szkoły Plan pracy samorządu uczniowskiego
-----	---	--	--	--	---

VIII. SPOŚÓB ORGANIZOWANIA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH I WYCHOWAWCZO-OPIEKUŃCZYCH DLA UCZNIÓW KLAS IV-VIII

Wymagania:

- ☐ Uczeń zna zasady bezpieczeństwa w szkole i poza nią.
- ☐ Uczeń potrafi samodzielnie uczyć się.
- ☐ Uczeń zna zasady funkcjonowania grupy rówieśniczej oraz życia społecznego szkoły.
- ☐ Uczeń ukierunkowuje swoje zainteresowania i uczy się racjonalnego gospodarowania czasem wolnym.
- ☐ Uczeń zna i szanuje tradycje i symbole narodowe i europejskie.
- ☐ Uczeń prezentuje swoje poglądy zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi.
- ☐ Uczeń zna konsekwencje łamania przyjętych norm społecznych.
- ☐ Uczeń zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia.
- ☐ Uczeń przestrzega zasad tolerancji i kulturalnego zachowania się w stosunku do innych.
- ☐ Uczeń rozwija swoje kompetencje informatyczne oraz stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
- ☐ Uczeń aktywnie korzysta ze zbiorów bibliotecznych.
- ☐ Uczeń bierze udział w akcjach charytatywnych.

Oczekiwania:

- ☐ Uczeń rozwija umiejętność współdziałania.
- ☐ Uczeń dokonuje samooceny i autoprezentacji.
- ☐ Uczeń rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia.
- ☐ Uczeń odnajduje się w nowych i trudnych dla siebie sytuacjach społecznych i życiowych.
- ☐ Uczeń ma poczucie przynależności do grupy, klasy i szkoły.
- ☐ Uczeń nie stosuje agresji wobec siebie i innych.
- ☐ Uczeń reprezentuje wysoką kulturę osobistą w życiu codziennym.
- ☐ Uczeń godnie reprezentuje szkołę.

- ☐ Uczeń rozwija zainteresowania czytelnicze.
- ☐ Uczeń mądrze korzysta z różnych form medialnych i potrafi bezpiecznie korzystać z technologii informacyjnej.
- ☐ Uczeń szanuje godność własną i innych.
- ☐ Uczeń jest świadomy zalet zdrowego stylu życia, propaguje go i stosuje, na co dzień.
- ☐ Uczeń zna i szanuje symbole narodowe, regionalne i wie jak się wobec nich zachować.
- ☐ Uczeń dąży do rozwoju swoich kompetencji informatycznych oraz stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
- ☐ Uczeń dąży do rozwoju swoich kompetencji przedsiębiorczości i inicjatywy.

ROZWÓJ OSOBISTY:

Lp	Cele	Działania ucznia	Działania nauczyciela	Działania rodzica	Formy realizacji
1.	Wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka.	Wspomaganie umiejętności samopoznania: Uczeń wzbogaca słownictwo dotyczącego samopoznania i samooceny. Uczeń wykorzystuje sytuacje szkolne do treningu rozpoznawania i kontrolowania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów (mocne strony oraz trudności). <i>Uczeń uczestniczy w zajęciach wychowanie do życia w rodzinie.</i> <i>Uczniowie uczestniczą w zajęciach rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.</i> Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: Uczeń rozwija własne zainteresowania. <i>Uczeń bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.</i>	Wspomaganie umiejętności samopoznania: Nauczyciel zachęca ucznia do autorefleksji. Nauczyciel wskazuje mocne strony i trudności ucznia. Nauczyciel przeprowadza zajęcia dot. rozpoznawania, nazywania emocji, uczuć. <i>Nauczyciel prowadzi zajęcia „wychowanie do życia w rodzinie”</i> Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: Nauczyciel motywuje ucznia do systematycznej nauki i rozwoju. Nauczyciel rozwija zainteresowania i zdolności uczniów. Nauczyciel wspiera uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych i emocjonalnych. Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniem. Nauczyciel motywuje uczniów do systematycznej nauki zdalnej (terminowe	Wspomaganie umiejętności samopoznania: Rodzic wspiera dziecko w pokonywaniu trudności. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: Rodzic motywuje dziecko do systematycznej nauki. Rodzic stara się stwarzać warunki do rozwoju zainteresowań dziecka. Rodzic motywuje dziecko do systematycznej nauki, <i>przygotowania się do konkursu i nauki zdalnej</i> (terminowe odsyłanie prac, udział w lekcjach on-line)	- zajęcia z wychowawcą - lekcje przedmiotowe - udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych - lekcje on-line

			odsyłanie prac, udział w lekcjach on-line). Nauczyciel pomaga uczniowi przygotować się do konkursów.		
2.	Kształtowanie postaw prozdrowotnych	Wzbogacanie wiedzy dotyczącej zdrowego i higienicznego trybu życia oraz zagrożeń dla zdrowia: Uczeń zna zasady zdrowego stylu życia. Uczeń zna skutki zagrożeń cywilizacyjnych. Uczeń poznaje metody radzenia sobie ze stresem. Uczeń bierze udział w akcjach i zawodach sportowych: „Bieg Wilczym Tropem”, „Bieg Pamięci Września”. Ukształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie: Uczniowie poznają zdrowotne konsekwencje własnych	Wzbogacanie wiedzy dotyczącej zdrowego i higienicznego trybu życia oraz zagrożeń dla zdrowia: Nauczyciel propaguje wiedzę dot. zdrowego stylu życia (higieny pracy, nauki i odpoczynku). Nauczyciel zapoznaje uczniów ze skutkami zagrożeń cywilizacyjnymi. Rozpowszechnia wiedzę dot. konstruktywnych metod radzenia sobie ze stresem. Ukształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie: Nauczyciele zapoznają uczniów ze zdrowotnymi konsekwencjami własnych decyzji na przykładach zachowań ryzykownych.	Wzbogacanie wiedzy dotyczącej zdrowego i higienicznego trybu życia oraz zagrożeń dla zdrowia: Rodzic zachęca dziecko do prowadzenia zdrowego stylu życia.	Zajęcia z wychowawcą. Zajęcia pozalekcyjne umożliwiające prawidłowy rozwój psychofizyczny, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodnych form zajęć sportowych. Udział w programie <i>Trzymaj Formę, Dentobus, Wybierz właściwe rozwiązanie</i> Lekcje przyrody. Plan pracy higienistki szkolnej.

		decyzji na przykładach zachowań ryzykownych. Wyrobiecie nawyków i umiejętności sprzyjających zachowaniu zdrowia: Uczniowie znają znaczenie higieny osobistej. Uczniowie znają zasady udzielania pierwszej pomocy. Uczniowie biorą udział w akcji „Śniadanie daje moc”. Uczniowie realizują program „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Uczniowie znają procedury zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym (COVID-19). Uczniowie poznają zasady bhp podczas pracy z komputerem / laptopem (w przypadku wprowadzenia nauki zdalnej).	Wyrobiecie nawyków i umiejętności sprzyjających zachowaniu zdrowia: Nauczyciel uświadamia uczniom znaczenia higieny osobistej. Nauczyciel promuje aktywne i atrakcyjnych form zagospodarowania czasu wolnego. Nauczyciel zapoznaje uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy. Nauczyciel zapoznaje uczniów, rodziców z procedurami zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym (COVID-19).	Wyrobiecie nawyków i umiejętności sprzyjających zachowaniu zdrowia: Rodzic przypomina znaczenie higieny osobistej. Rodzic zachęca dziecko do zdrowego trybu życia. Rodzic motywuje dziecko do częstej aktywności fizycznej. Rodzic zapoznaje się z procedurami zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym (COVID-19).	
--	--	---	---	--	--

3.	Rozwijanie kompetencji czytelniczych	Uczniowie korzystają z różnych źródeł informacji, zwłaszcza podczas nauki zdalnej. Uczniowie uczestniczą w zajęciach w bibliotece szkolnej, szanują zbiór biblioteczny. Uczeń czytając książki rozwija twórczą inwencję, fantazję, zainteresowania o otaczającym świecie. Uczniowie dbają o kulturę słowa, doskonałą umiejętności precyzyjnego wypowiedzania się.	Nauczyciel kształtuje umiejętności uczniów korzystania z różnych źródeł informacji (zwłaszcza podczas nauki zdalnej). Bibliotekarz przeprowadza lekcje biblioteczne, zapoznaje uczniów ze zbiorem biblioteki szkolnej. Nauczyciele reagują na przypadki używania wulgaryzmów. Nauczyciele prowadzą zajęcia dot. etykiety językowej.	Rodzic zachęca dziecko do częstego czytania książek.	- zajęcia warsztatowe, - zajęcia z wychowawcą, - indywidualne rozmowy z uczniami, - lekcje przedmiotowe, - udział w akcjach: <i>Dzień głośnego czytania, Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, Miesiąc Bibliotek Szkolnych, Czytanie na Przerwie,</i>
----	---	---	---	--	---

ROZWÓJ SPOŁECZNY:

Lp	Cele	Działania ucznia	Działania nauczyciela	Działania rodzica	Formy realizacji
1.	Wypożyczenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.	Znajomość i przestrzeganie norm współzycia społecznego: Uczniowie znają i przestrzegają zasady bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w relacjach społecznych w szkole oraz poza nią. Uczniowie szanują prawa i potrzeby innych osób. Uczniowie wzbogacają wiedzę dotyczącą ról społecznych (upowszechnianie działalności SU), hierarchii i powszechnie akceptowanych wartości. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych: Uczniowie potrafią rozpoznawać uczucia i emocje. Uczniowie wyrażają uczucia, komunikują własne potrzeby. Uczniowie współpracują w zespołach. Uczniowie wiedzą, jak zachować się w sytuacjach	Znajomość i przestrzeganie norm współzycia społecznego: Nauczyciel promuje zasady bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w relacjach społecznych w szkole oraz poza nią. Nauczyciele uwrażliwiają uczniów na poszanowanie cudzych praw i potrzeb. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych: Nauczyciele kształtują umiejętność uczniów w rozpoznawaniu emocji i uczuć. Nauczyciele rozwijają u uczniów wrażliwość społeczną (empatię). Nauczyciele kształtują umiejętności uczniów w zakresie współpracy w zespole rówieśniczym i dorosłymi. Nauczyciele kształtują umiejętności uczniów w zakresie efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, ryzykownych i	Znajomość i przestrzeganie norm współzycia społecznego: Rodzic przypomina dziecku o zasadach bezpiecznego i kulturalnego zachowania się. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych: Rodzic rozwija u dziecka wrażliwość społeczną (empatię). Rodzic kształtuje umiejętności dziecka w zakresie współpracy w zespole. Rodzic uczy dziecko, jak poradzić sobie z emocjami w trudnych sytuacjach w sposób akceptowalny społecznie. Eliminowanie zachowań agresywnych: Rodzic rozmawia z dzieckiem o zachowaniach agresywnych. Rodzic uczy dziecko rozwiązywania konfliktów w sposób nieagresywny.	zajęcia z wychowawcą. Zajęcia sportowe. Imprezy klasowe. Zawody sportowe i konkursy. Działalność SU. Udział w akcjach charytatywnych.

		trudnych, ryzykownych. Eliminowanie zachowań agresywnych: Uczniowie rozpoznają i nazywają zachowania agresywne. Uczniowie kształtują postawy odrzucające przemoc. Uczniowie rozwiązują konflikty w sposób nieagresywny.	konfliktowych. Eliminowanie zachowań agresywnych: Nauczyciel wskazuje uczniom zachowania agresywne. Nauczyciel przeprowadza rozmowy dot. zachowań agresywnych. Nauczyciel wskazuje postawy odrzucające przemoc. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i zachowania się w sytuacjach problemowych – asertywnego przedstawiania własnych potrzeb i praw.		
2.	Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich	Znajomość zasad funkcjonowania szkoły: Uczniowie poznają Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny. Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki w szkole.. Uczniowie uczestniczą w tworzeniu zwyczajów i tradycji szkolnych. Uczniowie zapoznają się z regulaminem nauki zdalnej (w przypadku wprowadzenia nauki zdalnej). Wytworzenie potrzeby	Znajomość zasad funkcjonowania szkoły: Zapoznanie uczniów i ich rodziców ze Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo – Profilaktycznym. Nauczyciele uświadamiają uczniom ich prawa i obowiązki w szkole, a także w społeczeństwie. Nauczyciele tworzą zwyczaje i tradycje szkolne. Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminem nauki zdalnej (w przypadku wprowadzenia nauki zdalnej).	Znajomość zasad funkcjonowania szkoły: Rodzice zostają zapoznani ze Statutem szkoły, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym. Rodzic uświadamia dziecku jego prawa i obowiązki w szkole, w życiu rodzinnym i społeczeństwie. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowania postaw prospołecznych: Rodzic zachęca dziecko do uczestniczenia w SU. Rodzice przeprowadzają rozmowy z dzieckiem	Zajęcia z wychowawcą. Zebrania z rodzicami. Wybory samorządu klasowego i szkolnego. Działalność SU. Udział w akcji “Góra grosza”

		aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowania postaw prospołecznych: Uczniowie kształtują poczucie przynależności do wspólnoty klasowej i szkolnej, pozytywnego wizerunku szkoły i akceptacji obowiązków szkolnych. Uczniowie biorą udział w życiu szkoły poprzez pracę w SU. Uczniowie kształtują umiejętności gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi (umiejętność oszczędzania oraz wydatkowania kieszonkowego). Uczniowie szanują pracę zawodową dorosłych. Uczniowie aktywnie uczestniczą w procedurze nadania imienia szkole. Uczniowie pomagają dzieciom ukraińskim zaadaptować się w nowych warunkach. Kreowanie pożądanych postaw wobec obowiązków: Uczniowie zapoznają się ze swoimi prawami i obowiązkami szkolnymi i	Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowania postaw prospołecznych: Nauczyciele wdrażają uczniów do poszanowania mienia społecznego. Nauczyciele zachęcają do aktywnego udziału w życiu szkoły poprzez pracę w SU. Nauczyciel tworzy warunki wolontariatu jako indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych. Nauczyciel przeprowadza zajęcia na temat gospodarowania środkami finansowymi, oszczędzania. Nauczyciel uwrażliwia uczniów na różne statusy materialne rodzin. Nauczyciele kształtują postawy szacunku do pracy zawodowej dorosłych. Nauczyciele motywują do aktywnego uczestnictwa w procedurze nadania imienia szkole. Nauczyciel pomaga uczniom z Ukrainy odnaleźć się w nowej sytuacji życiowej. Kreowanie pożądanych postaw wobec obowiązków: Nauczyciel zapoznaje uczniów z ich prawami i obowiązkami szkolnymi i społecznymi. Nauczyciel zapoznaje uczniów z obowiązkami wynikającymi z	dot. gospodarowania środkami finansowymi, uwrażliwia dziecko na różne statusy materialne rodzin. Rodzice czynnie uczestniczą w procesie nadania imienia szkole. Rodzice motywują dzieci do uczestnictwa w różnorodnych działaniach na rzecz szkoły i środowiska lokalnego. Rodzice uczą tolerancji w stosunku do obcokrajowców. Kreowanie pożądanych postaw wobec obowiązków: Rodzic poznaje prawa i obowiązki dziecka w szkole. Rodzic poznaje obowiązki dziecka wynikające z wprowadzenia nauki zdalnej.	
--	--	--	---	--	--

		społecznymi. Uczniowie poznają obowiązki wynikające z wprowadzenia nauki zdalnej.	wprowadzenia nauki zdalnej (terminowe odsyłanie prac, udział w lekcjach on-line itp.)		
3.	Wzmacnianie prawidłowych relacji ucznia z rodziną oraz pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji okresu dojrzewania.	Uczniowie uczestniczą w zajęciach „Wychowanie do życia w rodzinie”. Uczniowie biorą aktywny udział w zajęciach z wychowawcą dot. zagadnień związanych z rodziną, okresem dojrzewania.	Nauczyciel realizuje treści programowe na zajęciach „Wychowanie do życia w rodzinie” Nauczyciel przeprowadza pogadanki dot. dojrzewania.	Rodzice wspierają dzieci w okresie dojrzewania. Rodzice pomagają dzieciom zrozumieć i zaakceptować zmiany zachodzące w wyniku dojrzewania .	Lekcje WDŻ Zajęcia z wychowawcą Dziennik
3.	Kształtowanie postaw patriotycznych	Rozpowszechnienie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i kraju: Uczniowie wzbogacają wiedzę o regionie i kraju. Uczniowie poznają tradycję, historię i kulturę narodową. Rozwój poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi: Uczniowie poznają pojęcie „patriotyzm lokalny” Uczniowie szanują symbole, tradycje i miejsca pamięci narodowej. Uczniowie uczestniczą w obchodach rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę.	Rozpowszechnienie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i kraju: Nauczyciele przeprowadzają zajęcia dot. wiadomości o regionie, kraju, zapoznają uczniów z historią, tradycjami i kulturą narodową. Rozwój poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi: Nauczyciele kształtują przywiązanie do kraju i jego kulturowego dziedzictwa. Nauczyciele zapoznają uczniów z pojęciem „patriotyzm lokalny”. Nauczyciele kształtują tożsamość narodową, przypominają o szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej.	Rozpowszechnienie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i kraju: Rodzice przeprowadzają z dzieckiem rozmowy o tradycjach regionu, kraju. Rozwój poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi: Rodzice przeprowadzają rozmowy z dzieckiem dot. kraju, dziedzictwa kulturowego.	Organizacja szkolnych imprez okolicznościowych. Uroczyste obchody świąt narodowych, ważnych wydarzeń historycznych, religijnych. Konkursy, wystawy, gazetki ściennie, prace plastyczne Lekcje historii, języka polskiego, godziny z wychowawcą, plastyki. Obchody Dnia Niepodległości w Muzeum Przyrody w Drozdowie

			Nauczyciele kształtują potrzeby celebrowania świąt narodowych i lokalnych, chrześcijańskich. Nauczyciele kształtują nawyk właściwych postaw podczas uroczystości i eksponowania symboli narodowych i państwowych. Nauczyciele organizują apele z okazji świąt narodowych.		
4.	Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych	Uświadomienie cywilizacyjnych zagrożeń dla człowieka i przyrody: Uczniowie uczestniczą w akcji ekologicznych. Uczniowie uczestniczą w zajęciach w ŁPKDN oraz w Muzeum Przyrody w Drozdowie. Wypracowanie poszanowania dla środowiska przyrodniczego: Uczniowie troszczą się o środowisko, przyszłość Ziemi. Uczniowie poznają skutki ocieplenia globalnego.	Uświadomienie cywilizacyjnych zagrożeń dla człowieka i przyrody: Nauczyciele propagują wiedzę dot. środowiska przyrodniczego. Nauczyciele współpracują z instytucjami: ŁPKDN oraz Muzeum Przyrody w Drozdowie. Wypracowanie poszanowania dla środowiska przyrodniczego: Nauczyciele kształtują poczucie odpowiedzialności za stan przyrody. Nauczyciele zachęcają uczniów do uczestniczenia w ochronie środowiska naturalnego. Nauczyciele ukazują wpływ codziennych czynności na stan środowiska naturalnego. Nauczyciele przeprowadzają zajęcia dot. ocieplenia globalnego.	Uświadomienie cywilizacyjnych zagrożeń dla człowieka i przyrody: Rodzic przeprowadza rozmowy z dzieckiem dot. przyrody, ekologii.	Zajęcia z wychowawcą Lekcje przyrody Akcje ekologiczne (Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi) Udział w konkursach tematycznych Zajęcia w siedzibie ŁPKDN oraz w Muzeum Przyrody w Drozdowie.
	Przygotowanie	Uczniowie aktywnie	Nauczyciel organizuje	Rodzica umożliwia udział w	Lekcje doradztwa

	uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia – doradztwo zawodowe. Zdobywanie wiedzy o różnych zawodach	uczestniczą w zajęciach z przedmiotu doradztwa zawodowego. Uczniowie biorą udział w Dniach Otwartych Szkół Średnich. Uczniowie uczestniczą „Giełda Szkół” Uczniowie biorą udział w zajęciach z wychowawcą dot. różnych grup zawodowych. Uczniowie biorą udział w zajęciach przygotowanych przez pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	pogadanki dot. wyboru przyszłej szkoły, a także zawodu. Nauczyciel pomaga odnaleźć predyspozycje do zawodu. Nauczyciel wprowadza elementy doradztwa zawodowego na swoich przedmiotach. Nauczyciel współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego oraz w akcjach związanych z wyborem dalszego kształcenia.	zawodowego Dziennik
--	--	---	--	---	--------------------------------

PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

Lp	Cele	Działania ucznia	Działania nauczyciela	Działania rodzica	Formy realizacji
1.	Doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza nią	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole: Uczniowie poznają zasady bhp podczas pracy przy komputerze / laptopie. Uczniowie poznają zasady bezpiecznego korzystania z Internetu. Uczniowie poznają negatywny wpływ uzależnień od telewizji, komputera. Uczniowie poznają zasady ergonomicznego doboru właściwego stanowiska pracy.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole: Nauczyciele reagują w stosunku do uczniów na niepożądane zachowania w rodzinie. Nauczyciele zapewniają uczniom bezpieczeństwo i higienę pracy oraz odpoczynek między lekcjami. Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bhp podczas pracy przy komputerze / laptopie. Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu (zwrócenie uwagi na anonimowość w Internecie, kulturalne korzystanie z mediów społecznościowych – stop hejt). Nauczyciele przeprowadzają zajęcia dot. agresji w szkole. Nauczyciele reagują na zagrożenia związane z	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole: Rodzice zapewniają dzieciom bezpieczeństwo w domu. Rodzice przeprowadzają rozmowy dot. agresji w szkole, bezpieczeństwa w Internecie.	Zajęcia z wychowawcą. Lekcje przyrody. Rozmowy z uczniami. Obserwacje. Spotkania z Policją, psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, pielęgniarką szkolną Programy nauczania poszczególnych przedmiotów. Spotkanie z Policją i Strażą Pożarną. Imprezy klasowe. Pogadanki, scenki, drama podczas zajęć z wychowawcą

Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo:
 Uczniowie poznają przepisy bhp.
 Uczniowie poznają zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, podróżowania, wypoczynku nad wodą.

zachowaniami ryzykownymi uczniów (nikotyna, alkohol, narkotyki, nowe środki psychoaktywne, dopalacze, anoreksja, bulimia, napoje energetyczne).
 Nauczyciele zapoznają uczniów z bezpiecznym korzystaniem z urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne- telefony komórkowe, telewizor, komputer.
 Nauczyciele kształtują właściwe nawyki ergonomiczne (dobór właściwego stanowiska pracy, egzekwowanie prawidłowej postawy podczas pisania oraz podczas pracy przy komputerze).
Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo:
 Nauczyciele zaznajamiają uczniów z przepisami bhp, drogami ewakuacyjnymi w szkole.
 Nauczyciele zaznajamiają uczniów i systematycznie przypominają zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, podróżowania, nawiązywania znajomości,

Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo:

Rodzic przypomina dziecku zasady bezpiecznego poruszania się po drogach.
 Rodzic przypomina dziecku zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.

Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych:

Rodzice rozmawiają z dziećmi o bezpiecznej drodze „do” i „ze” szkoły.
 Rodzice przypominają dziecku o bezpieczeństwie w Internecie.

Eliminowanie z życia szkoły agresji:

Rodzic zwraca uwagę na kulturalne wypowiedzianie się dziecka na portalach społecznościowych.

Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych:

Uczniowie poznają i stosują zasady bezpiecznej drogi „do” i „ze” szkoły.

Uczniowie poznają zasady udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Eliminowanie z życia szkoły agresji:

Uczniowie doskonalą umiejętności rozpoznawania i nazywania zachowań agresywnych oraz egoistycznych.

Uczniowie rozwijają umiejętność radzenia sobie z własną i cudzą agresją.

wypoczynku nad wodą itp. Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych.

Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych:

Nauczyciel przeprowadza lekcję dot. bezpiecznej drogi „do” i „ze” szkoły.

Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Nauczyciele zapoznają uczniów z zagrożeniami związanymi z życiem towarzyskim, podróżami, aktywnością w okresach wolnych od nauki.

Nauczyciele przeprowadzają zajęcia dot. bezpiecznego korzystania z Internetu.

Eliminowanie z życia szkoły agresji:

Nauczyciele przeprowadzają zajęcia dot. agresji, sposobów radzenia sobie z agresją.

2.	Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych	Przekazywanie niezbędnej wiedzy do podejmowania trafnych decyzji w sytuacjach trudnych: Uczniowie doskonalią umiejętności rozpoznawania czynników ryzyka i właściwego oceniania poziomu zagrożenia. Wspieranie rozwoju autonomii i umiejętności dbania o własne dobro: Uczniowie kształtują odpowiedzialność za własne zdrowie. <i>Uczniowie uczestniczą w dodatkowych zajęciach z zakresu kompetencji emocjonalno-społecznych.</i> Doskonalenie umiejętności w osobistym działaniu: Uczniowie proszą o pomoc w różnych sytuacjach.	Wspieranie rozwoju autonomii i umiejętności dbania o własne dobro: Nauczyciel przeprowadza zajęcia dot. odpowiedzialności za własne zdrowie. Doskonalenie umiejętności w osobistym działaniu: Nauczyciel rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży. Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców (opiekunów): Nauczyciel propaguje wśród rodziców informacje dot. pożądanych postaw i zachowań rodziców wobec zagrożeń związanych z sytuacjami ryzykownymi (zażywanie substancji psychoaktywnych, dopalaczy, narkotyków, palenie papierosów). Nauczyciel propaguje wśród rodziców informacje dot. prawidłowego rozwoju psychofizycznego w okresie dorastania.	Wspieranie rozwoju autonomii i umiejętności dbania o własne dobro: Rodzic pomaga dziecku podjąć właściwe decyzje dot. zdrowia. Rodzice wzbogacają wiedzę dot. prawidłowego rozwoju psychofizycznego w okresie dorastania. Rodzice podnoszą umiejętności rozpoznawania sytuacji i zachowań ryzykownych.	Zajęcia z wychowawcą. Rozmowy. Pogadanki. Prezentacje. Gazetki ściennie. Konkursy plastyczne Udział w programach: Trzymaj formę, Bieg po zdrowie, Wybierz właściwe rozwiązanie.

DIAGNOZA I TERAPIA PRZYCZYN TRUDNOŚCI I NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH:

Lp .	Cele	Działania ucznia	Działania nauczyciela	Działania rodzica	Formy realizacji
1.	Rozwiązywanie i przeciwdziałanie problemom edukacyjnym, emocjonalnym uczniów	Udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej: Uczniowie systematycznie biorą udział w zajęciach specjalistycznych. Uczniowie starają się pokonać własne trudności z pomocą nauczyciela.	Diagnozowanie trudności w uczeniu się: Nauczyciele przeprowadzają wstępne diagnozy lub kierują uczniów na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Nauczyciel przeprowadza wywiad z rodzicem (opiekunem) dot. ucznia. Nauczyciele analizują wytwory prac uczniów. Udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej: Nauczyciel ocenia potrzeby uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wyznacza sposoby wspomagania ucznia. Nauczyciel organizuje pomoc pedagogiczną dla ucznia. Nauczyciel specjalista ustala zasady współpracy z uczniem i rodzicem. Nauczyciele monitorują postępy uczniów.	Diagnozowanie trudności w uczeniu się: Rodzic wyraża zgodę na badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Rodzic uczestniczy w spotkaniach z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej: Wyraża zgodę na uczestnictwo ucznia w zajęciach specjalistycznych. Rodzic stosuje zalecenia (w domu) zawarte w opiniach, orzeczeniach wydawanych przez poradnię psychologiczną – pedagogiczną.	Zajęcia prowadzone przez specjalistów. Dostrzeganie i wspieranie mocnych stron ucznia. Współpraca z PPP. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

IX. USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Drozdowie jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej w Drozdowie w dniu

Program Wychowawczo-Profilaktyczny opracowały:

Bogumiła Jolanta Kenigsmann

.....

Bogusława Piasecka

.....

Izabela Makowska

.....

